

Nøgletal for arbejdsmarkedet RAR Syddjylland

september 2017

Forord

Beskæftigelsesområdet er omfattende og har stor betydning. Mange borgere er i kontakt med beskæftigelsessystemet, og der er en vifte af ydelser og indsatser, som administreres af jobcentre og a-kasser.

Det regionale samarbejde er afgørende for en virkningsfuld beskæftigelsesindsats til gavn for både borgere og virksomheder. Det er vigtigt, at både RAR-medlemmer og andre aktører ift. den regionale beskæftigelsespolitik og indsats har et vidensgrundlag for at kunne forstå, udvikle og koordinere de indsatser, der er behov for regionalt.

Notatet skal sammen med hjemmesiderne rar-bm.dk, jobindsats.dk og star.dk bidrage til at skabe et fælles vidensgrundlag for RAR-medlemmerne samt øvrige interessenter i den sydjyske beskæftigelsesindsats.

Notatet skal gøre det nemmere at vurdere og diskutere, hvordan det går med beskæftigelsesindsatsen i det regionale arbejdsmarkedsområde (RAR). Notatet bør læses sammen med oversigtsnotatet over status på reformer og indsats i Sydjylland, hvor der gives et overblik over bl.a. jobcentrenes målgrupper på offentlig forsørgelse.

Indhold: Status og overblik på arbejdsmarkedet

- Notatet indleder med at vise udviklingen i lønmodtagerbeskæftigelsen samlet og fordelt på RAR-områder samt på brancher.
- Afsnittet om jobomsætningen giver et billede af, hvor mange jobåbninger der er i området.
- Dernæst følger et overblik over rekrutteringssituationen, hvor der først vises udvalgte tal fra rekrutterings-surveyen, samt den seneste udvikling i ledigheden.
- Til sidst vises de seneste forventninger til udviklingen på arbejdsmarkedet, herunder ledighedsudviklingen, beskæftigelsesudviklingen og arbejdsstyrken.

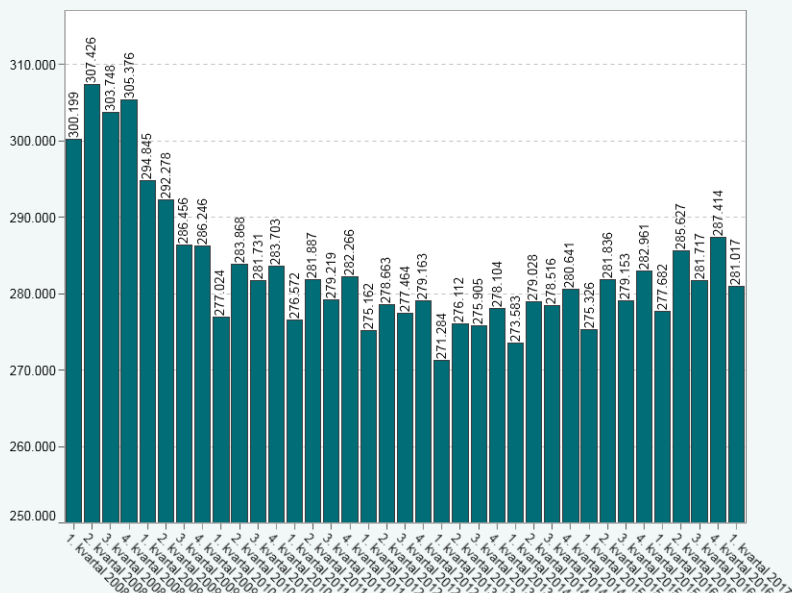
Begreber og definitioner – se bagerst i notatet

Beskæftigelsesområdet kan være komplekst. Tit har begreber og definitioner stor betydning for de tal, der præsenteres, og hvad det er for konklusioner, der kan drages. Vi har valgt at medtage centrale definitioner bagerst i notatet. Til alle figurer er benyttet data fra Jobindsats.dk

Oversigtsnotatet udarbejdes af STAR/Arbejdsmarkedskontor Syd til alle faste møder i RAR.

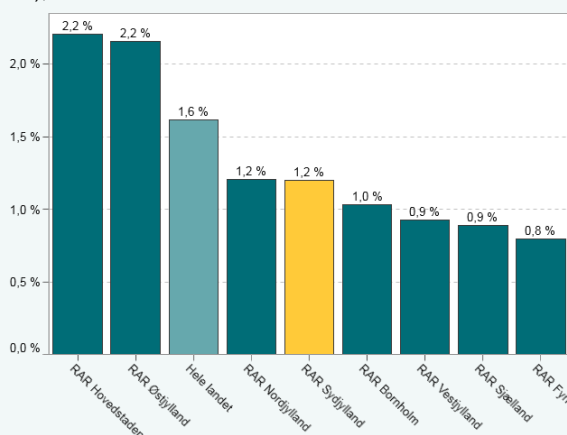
Udviklingen i beskæftigelsen

Fig. 1: Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i Syddjylland (arbejdssted), 1. kvartal 2008 - 1. kvartal 2017

Kilde: DanmarksStatistik (LBESK31) og egne beregninger

Fig. 2: Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere (arbejdssted), 1. kvartal 2016 - 1. kvartal 2017

Kilde: DanmarksStatistik (LBESK31) og egne beregninger

Tabel 1: Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i Syddjylland opgjort på branche (arbejdssted), 1. kvartal 2016 - 1. kvartal 2017

Brancher	1. kvartal 2016	1. kvartal 2017	Udvikling i antal 1K 2017 - 1K 2016	Udvikling i procent 1K 2017 - 1K 2016
Alle erhverv	277.682	281.017	3.335	1,2%
Bygge og anlæg	17.025	17.707	682	4,0%
Ejendomshandl. mm.	3.122	3.107	-15	-0,5%
Erhvervs-service	23.335	23.885	550	2,4%
Finansiering og forsikring	5.759	5.738	-21	-0,4%
Handel og transport mv.	66.523	67.876	1.353	2,0%
Industri mm.	57.558	58.107	549	1,0%
Information og komm.	3.975	4.080	105	2,6%
Kultur og anden service	8.129	8.195	66	0,8%
Landbrug mm.	6.395	6.372	-23	-0,4%
Offentlige erhverv	85.843	85.941	98	0,1%

Kilde: DanmarksStatistik (LBESK31) og egne beregninger.

Note: Beskæftigelsestallene er baseret på e-indkomst og omfatter dermed kun lønmodtagere. Da data er fra Danmarks Statistik, kan de ikke sammenlignes med tal på jobsindsats.

Beskæftigelsen i Syddjylland fortsætter sin stigende tendens. Som figur 1 viser, er den syddjyske beskæftigelse det seneste år steget med 3.335 fuldtidsbeskæftigede. Det svarer til en stigning på 1,2 pct.

Syddjylland har det seneste år dermed en lidt lavere vækst sammenlignet med landsgennemsnittet, men er også den region med den 4. største relative stigning i beskæftigelsen det seneste år. Fyn, Bornholm, Sjælland og Vestjylland har mindre vækst. Figur 2 viser, at beskæftigelsen udvikler sig lidt forskelligt i landsdelene i Danmark. Det er især områderne med de helt store byer, der har størst fremgang i beskæftigelsen. Det er København og Østjylland med Aarhus. Årsagen er blandt andet, at der er størst fremgang i den private service, der især er koncentreret omkring de største byer.

Samlet set er beskæftigelsen på landsplan stigende det seneste år med 1,6 pct. eller 34.900 flere fuldtidsbeskæftigede.

Der er fremgang i beskæftigelsen efter bopæl i alle kommuner i Syddjylland. Dog stort set uændret i Billund, Tønder og Fanø. Det vil sige, at der er stigende beskæftigelse for alle kommuners borgere. Ser vi på udviklingen efter antal arbejdspladser (arbejdssted) i kommunerne, er der lidt større forskelle. Der ses fremgang i Vejle, Kolding, Aabenraa, Vejen, Haderslev, Billund og Varde - mens antallet af arbejdspladser i det seneste år er gået tilbage i Esbjerg/Fanø og Tønder. (1. kv. 2017).

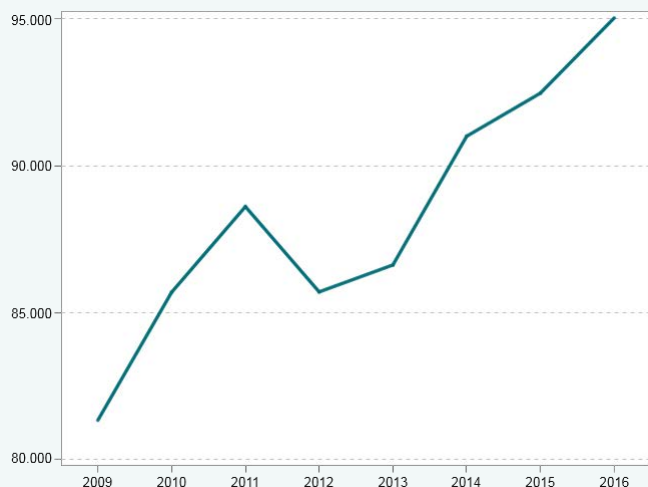
Ser vi i tabel 1 udviklingen i beskæftigelsen fordelt på brancher i det seneste år, ses de største stigninger i beskæftigelsen i Syddjylland inden for industri, handel/transport, erhvervs-service og bygge/anlæg.

Det er kun landbrug, finansiering/forsikring og ejendomshandel, der oplever tilbagegang i beskæftigelsen, mens eks. den offentlige sektor, der igennem en periode har haft en svagt faldende tendens, i den seneste måling har en mindre stigning det seneste år, jf. tabel 1.

Der forventes også i de kommende år en vækst i beskæftigelsen i Syddjylland. Der ventes en vækst på 1,9 pct. frem mod 2018, svarende til godt 6.800 personer. De største stigninger forventes inden for privat service, herunder også handel, men der forventes også stigninger inden for industrien og bygge/anlæg.

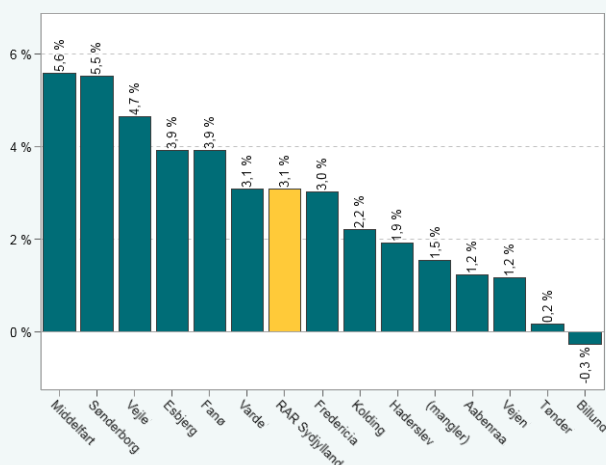
Jobomsætning

Fig. 3: Udvikling i jobomsætningen i RAR-Syddjylland opgjort pr. år (2009-2016)

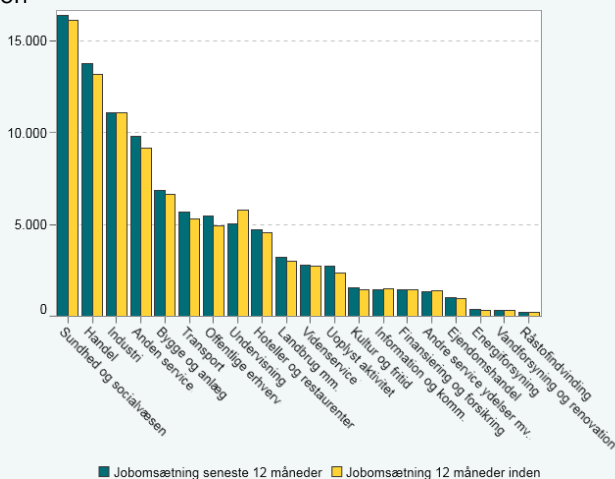
Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger (særkørsel)

Fig. 4: Udvikling i jobomsætningen fordelt på kommuner, seneste år (maj 2016–april. 2017), sammenlignet med 12 måneder forinden

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger (særkørsel)

Fig. 5: Jobomsætningen i RAR-Syddjylland fordelt på brancher, seneste år (maj 2016–april. 2017), sammenlignet med 12 måneder forinden

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger (særkørsel)

Både under høj- og lavkonjunkturer er der en høj jobomsætning på det danske arbejdsmarked. I hele landet er der årligt mellem 650.000-745.000 jobåbninger.

I Syddjylland har der siden 2009 været mellem 75- og 95.000 jobåbninger. Som figur 3 viser, har jobomsætningen været stigende fra 2013-16.

Den årlige jobomsætning har – bortset fra 2012-13 – været stigende siden 2009, og jobomsætningen, og dermed aktiviteten på det sydjyske arbejdsmarked, er i dag i omegnen af 25 pct. større end lige efter krisen.

Den største relative stigning i jobomsætningen finder sted i Middelfart, Sønderborg, Vejle, Esbjerg, og kun Billund oplever en mindre tilbagegang i det seneste år.

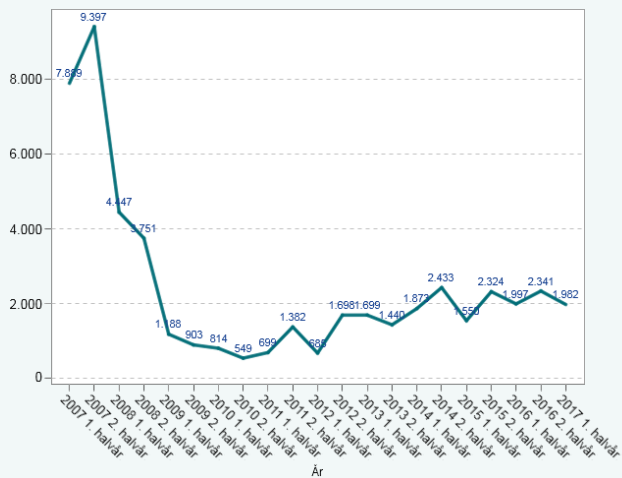
Alle kommunerne har dog en markant fremgang i jobomsætningen siden 2009.

Samlet set har der det seneste år i Syddjylland været en stort set uændret udvikling i jobomsætningen med en stigning på 3,1 pct., hvilket svarer til 2.860 flere jobåbninger henover en 12 måneders periode.

Fordelt på brancher er jobomsætningen i Syddjylland størst inden for den offentlige sektor, sundhed og socialvæsen, samt bl.a. brancherne handel, industri, anden service og bygge/anlæg – og der ses ligeledes en lille fremgang i jobomsætningen i de største brancheområder i forhold til samme periode året før. Dog en lille tilbagegang i bl.a. branchen undervisning.

Rekrutteringssituationen på arbejdsmarkedet

Fig. 6: Udvikling i forgæves rekrutteringer (mangel), 1 halvår 2007 – 1. halvår 2017, RAR Sydjylland

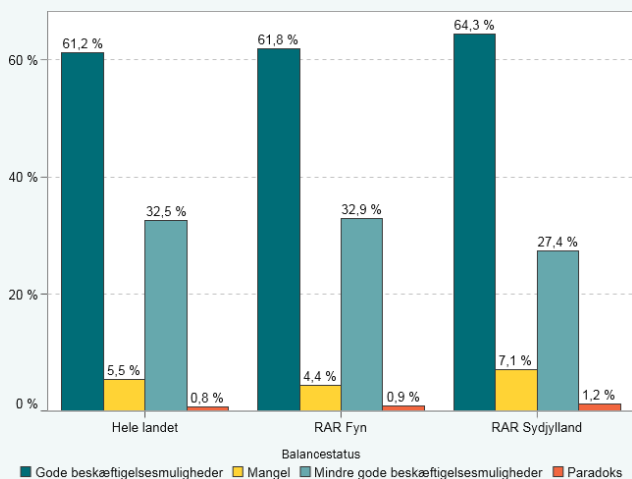
Kilde: Star rekrutteringssurvey, 2007-2016

Tabel 2: Forgæves rekrutteringer opgjort på brancher, RAR-Sydjylland, forår 2017

Branche	Antal	Pct. ift. beskæftigede
Samlet	1.982	0,5
Bygge og anlæg	390	1,8
Handel	300	0,5
Rejsebureau, rengøring og anden operativ service	275	1,6
Industri	197	0,3
Sundhed og socialvæsen	181	0,3
Transport	146	0,7
Landbrug, skovbrug og fiskeri	132	0,9
Hotel og restauration	90	0,6
Videnservice	88	0,6
Information og kommunikation	56	1,1
Undervisning	38	0,1

Kilde: Star rekrutteringssurvey, efterår 2016

Fig. 7: Andel stillingskategorier efter balancestatus i Arbejdsmarkedsbalancen, forår 2017

Kilde: Arbejdsmarkedsbalancen og rekrutteringssurvey, efterår 2016

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering udarbejder hvert halvår Arbejdsmarkedsbalancer for hvert af de 8 RAR-områder.

Rekrutteringsproblemerne på landsplan svarer til, at virksomhederne måtte opgive at ansætte de ønskede medarbejdere til 15.400 stillinger. Det svarer til 0,6 procent af den samlede beskæftigelse i Danmark – og der ses en stigende udvikling. Der er omkring 650.000-750.000 jobåbninger årligt på det danske arbejdsmarked. Set i forhold hertil udgør antallet af forgæves rekrutteringer i foråret 2017 således en begrænset andel.

I Sydjylland var der i foråret 2017 1.982 forgæves rekrutteringer. Det er et lille fald i forhold til den samme periode året før på 1 pct. Hele landet har samme udvikling med et fald på 1 pct. Omfanget i Sydjylland svarer til 0,5 pct. af den samlede sydjyske beskæftigelse og er således lige under omfanget for hele landet på 0,6 pct.

I Sydjylland er der virksomheder inden for nogle erhvervsgrupper, der har sværere ved at rekruttere end andre.

Som det fremgår af tabel 2, ses det største antal forgæves rekrutteringer i branchen bygge og anlæg med 390 forgæves rekrutteringer. Det svarer til en andel på 1,8 pct. af beskæftigelsen i branchen.

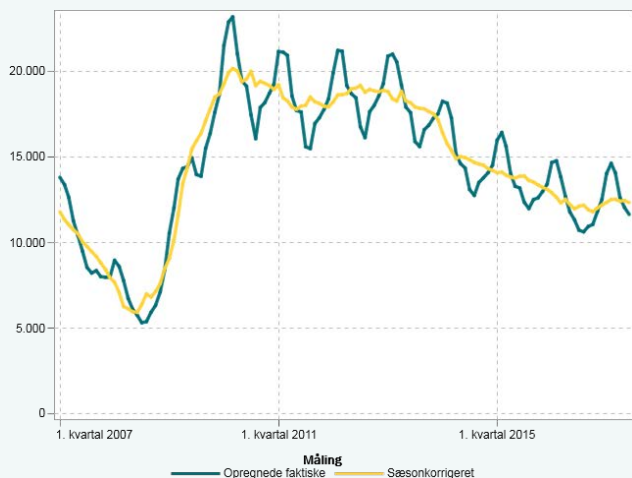
Herefter følger handel med 300 forgæves rekrutteringer samt rengøring og industri med hhv. 275 og 197 forgæves rekrutteringer.

Figur 7 viser, hvordan jobmulighederne aktuelt er for ca. 850 stillingsbetegnelser i Sydjylland via Arbejdsmarkedsbalancen, hvor de enkelte stillingsbetegnelser placeres i fire forskellige kategorier fra mindre gode beskæftigelsesmuligheder til mangelområder.

Baggrunden for balancen er at sammenholde statistiske oplysninger om ledighed, mangel på arbejdskraft, beskæftigelse og jobåbninger på det regionale arbejdsmarked. Arbejdsmarkedsbalancen viser, at størstedelen af stillingsbetegnelserne på det sydjyske arbejdsmarked er placeret i kategorierne gode beskæftigelsesmuligheder eller mangel, mens kun 27,4 pct. er placeret i mindre gode beskæftigelsesmuligheder. Det er en lavere andel end niveauet for hele landet og skal bl.a. ses i lyset af den lave ledighed, der ses i Sydjylland, sammenlignet med landsniveauet.

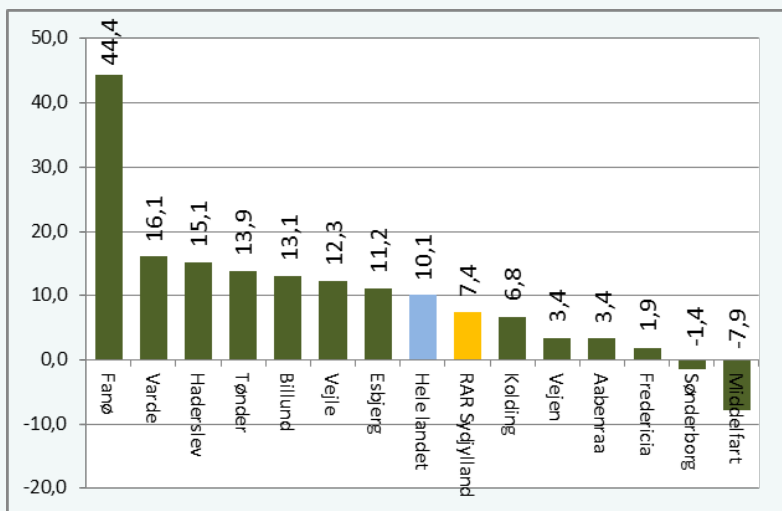
Udvikling i ledigheden

Fig. 8: Udvikling i bruttoledigheden i RAR Syddjylland, sæsonkorrigeret og faktisk antal ledige, 1 kvrt 2007 – 2 kvrt 2017

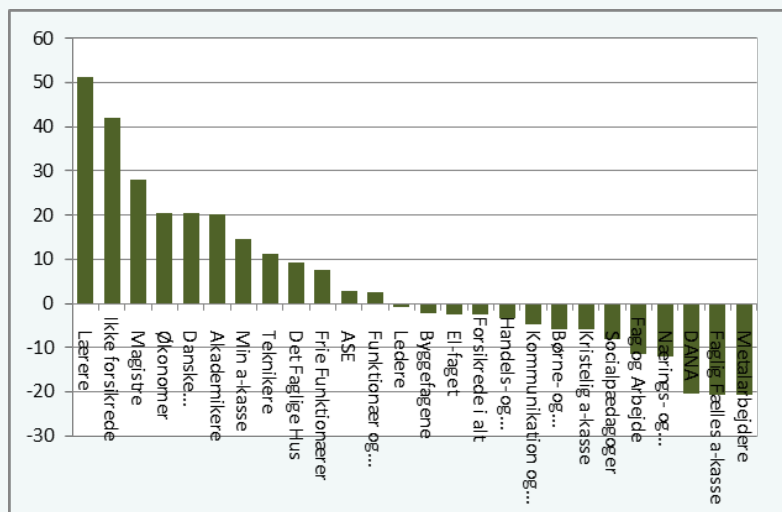
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Fig. 9: Udvikling i ledighed, juli 16 – juli 17

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Fig. 10: Ledighedsudviklingen fordelt på a-kasser, juli 16 – juli 17

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Ledigheden har de seneste år været faldende i Syddjylland. I figur 8 kan den sæsonkorrigerede ledighed ses. Her fremgår det, at den sæsonkorrigerede ledighed er steget med 577 personer fra juni til juli 2017 i RAR Syddjylland. Den sæsonkorrigerede ledighed er nu på 13.602 personer eller 3,9 pct. af arbejdsstyrken i RAR Syddjylland. Stigningen skal ifølge Danmarks Statistik tages med forbehold, da kilderne til opgørelse af dagpengemodtagernes bruttoledighed er blevet ændret fra og med denne offentliggørelse. Det skyldes, at ledighedsstatistikken til opgørelse af dagpengemodtagernes bruttoledighed overgår til en ny datakilde. Ledigheden bliver fra og med juli 2017 opgjort for kalendermåneder i stedet for dagpengemåneder. RAR Syddjylland har med 3,9 pct. ledige i arbejdsstyrken en ledighed, der ligger under landsgennemsnittet for den sæsonkorrigerede ledighed på 4,5 pct.

Figur 9 viser udviklingen i den faktiske bruttoledighed fordelt på kommuner i Syddjylland i det seneste år. I juli 2017 er der 11.642 bruttoledige eller 3,3 pct. af arbejdsstyrken. Der har været en stigning på 804 fuldtidspersoner i det seneste år i Syddjylland, svarende til en stigning på 7,4 pct.

Den stigende udvikling skyldes i vid udstrækning, at integrationsborgere fra midten af sidste år som udgangspunkt vurderes som jobparate. De tæller derfor med i ledigheden og giver en stigende effekt.

I hele landet har der været en stigning på 10.101 ledige, svarende til 10,1 pct., og ledighedsprocenten er nu på 4,1 pct. af arbejdsstyrken.

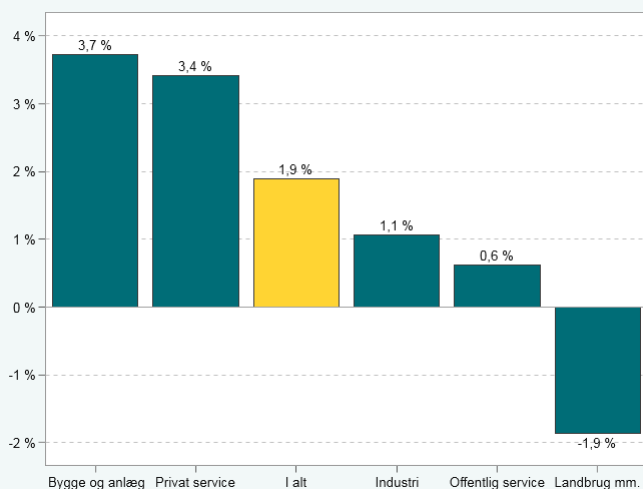
I RAR Syddjylland har Billund den laveste ledighed, mens Fredericia har den højeste. Middelfart har det største fald i ledigheden på 7,9 pct.

Ser man i figur 10 på udviklingen for de forskellige a-kasser, så har bl.a. metalarbejderne, NNF og 3F faldende ledighed. Der ses omvendt stigende ledighed for bl.a. lærere, magistre og økonomer. Ledigheden er i forvejen meget lav for flere af disse a-kasser.

De største absolutte fald i ledigheden ses for 3F. Her faldt ledigheden med godt 290 fuldtidsledige.

Forventninger til ledighed og beskæftigelse (fremskrivninger)

Fig. 11: Fremskrivning af beskæftigelsen fordelt på sektor, fremskrivning fra 2016-18

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Af figur 11 fremgår det, at der frem til år 2018 forventes en stigning i beskæftigelsen på godt 6.830 beskæftigede. Det svarer til en samlet stigning i perioden på 1,9 pct.

Det er overvejende den private servicesektor, som tegner sig for denne stigning i beskæftigelsen. Her forventes det, at der kommer ca. 4.980 flere i job.

Derudover er der også fremgang i beskæftigelsen i henholdsvis bygge-/anlægssektoren og industri. Udviklingen skal ses i en forventning om fremgang i den danske økonomi med stigende indenlandsk forbrug og stigende eksport. Eksporten udgør fortsat en væsentlig drivkraft bag fremgangen i prognoseperioden.

Der er desuden en uændret udvikling i den offentlige sektor i perioden. Endelig ventes der et lille fald i beskæftigelsen i landbrugssektoren på 1,9 pct.

Fig. 12: Udvikling i ledigheden for RAR-området, fremskrivning fra 4. kvartal 2016 – 4. kvartal 2018

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Ser man nærmere på fremskrivningen af ledigheden, så forventes denne at falde i takt med, at der sker en stigning i beskæftigelsen. Det fremgår af figur 12, at ledigheden fra 2016 til 2018 ventes at falde med ca. 450 bruttoledige, hvilket svarer til et fald på ca. 4 pct.

Ser man i tabel 3 nærmere på, hvordan ledigheden forventes at udvikle sig fordelt på a-kasser, så kan det ses, at de største absolutte fald forventes hos 3F og HK samt FOA.

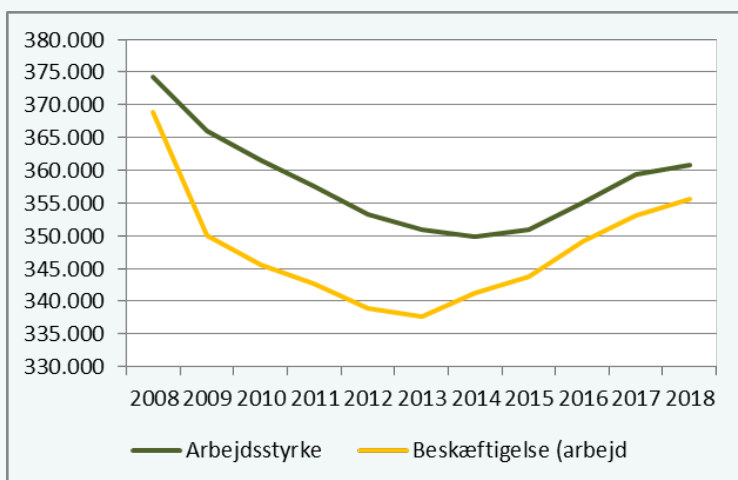
Tabel 3: Fremskrivning af ledigheden fordelt på a-kasser, fremskrivning fra 4. kvartal 2016 til 4. kvartal 2018

	2016K4	2018K4	Udvikling 4-16 til 4-18	
Akademikere	720	983	263	36%
Byggefag	109	1	-108	-99%
Fag og Arbejde	630	311	-319	-51%
Faglig Fælles A-kasse (3F)	1.926	1.032	-894	-46%
Funktionærer og tjenestemænd	1.023	1.063	40	4%
Handels- og Kontorfunktionærer (HK)	954	688	-266	-28%
Metalarbejdere	337	195	-142	-42%
Nærings- og nydelsesmiddelindustrien	149	34	-115	-77%
Selvstændige	736	732	-4	0%
Tekniske funktionærer	769	751	-18	-2%
Øvrige A-kasser	2.366	2.264	-102	-4%
Ikke forsikrede	2.939	4.153	1.214	41%
I alt	12.658	12.207	-451	-4%

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

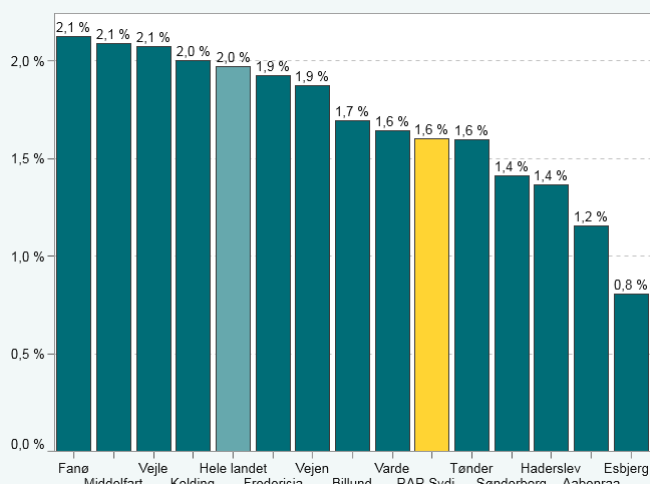
Arbejdsstyrke

Fig. 13: Udvikling i arbejdsstyrken og beskæftigelsen (fremskrivning fra 2016 til 2018)

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Fig. 14: Fremskrivning af arbejdsstyrken på RAR-område og kommuner, 2016 til 2018

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Det fremgår af figur 13, at antallet i arbejdsstyrken i 2013 var på ca. 350.100 i Sydjylland. Det ventes at stige til godt 360.700 i 2018, hvilket svarer til en stigning på næsten 2,8 pct. Bag ved denne udvikling ligger en stigning i beskæftigelsen og i befolkningen i samme periode.

En række gennemførte reformer de senere år har bidraget til at øge den strukturelle beskæftigelse. Reformerne – ikke mindst tilbagetrækningsreformen fra 2011 – vil virke med tiltagende styrke i de kommende år. Det har skabt plads til, at beskæftigelsen fortsat kan stige med reduceret risiko for, at der opstår udbredte flaskehalse på arbejdsmarkedet og tiltagende lønpres (Økonomisk Redegørelse, dec. 2016). Men med faldende ledighed og dermed en relativt meget lav ledighed kan der opleves stigende pres på arbejdsmarkedet. Blandt andet vil der ses mangelproblemer ift. personer med de rette kvalifikationer – eksempelvis ingeniører og faglærte inden for industri og bygge/anlæg.

Der er ligeledes en risiko på lidt længere sigt for, at de udbudte kvalifikationer ikke kan følge med efterspørgslen. Derfor skal uddannelsesniveaulet løftes: De unge skal være bedre og bedre uddannede, og arbejdsstyrken skal videre- og efteruddannes. Det sidste kan samtidig være med til at skabe jobåbninger til dem, som har svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet.

Som det kan ses af figur 14, så er der forskelle på, hvordan arbejdsstyrken forventes at udvikle sig frem mod år 2018.

Samlet set vil der i Sydjylland være en stigning i arbejdsstyrken på 1,6 pct. fra 2016 til slutningen af 2018. Fordelt på kommuner forventes Middelfart, Vejle og Fanø at få den største relative stigning på 2,1 pct..

Begreber og definitioner

- **Lønmodtager beskæftigelsen (fig. 1, 2 og tabel 1):** I figurerne vises antallet af beskæftigede lønmodtagere. Tallene angiver antallet af lønmodtagere, der har modtaget lønudbetaling inden for et område. Tallene er opgjort som antal fuldtidsbeskæftigede. Det er vigtigt at bemærke, at der er mindre forskelle mellem definitionen hos DST og den definition, der anvendes i Jobindsats. Derfor er tallene ikke direkte sammenlignelige. Data er hentet fra Jobindsats.
- **Jobomsætning (fig. 3-5):** Målingen opgør – i den valgte periode – antallet af tilfælde, hvor en person er startet i et nyt job. Ansættelserne tager udgangspunkt i lønudbetalinger i elndkomst, da vi ikke har oplysninger om start og sluttidspunkter for ansættelser. En ansættelse er defineret ved en lønudbetaling fra en arbejdsgiver til en person i en periode, hvor der i perioden før ikke var en lønudbetaling fra samme arbejdsgiver til samme person eller slet ingen lønudbetaling til den pågældende person. Data er hentet fra Jobindsats.
- **Forgæves rekrutteringer (fig. 6 og tabel 2):** Antallet af forgæves rekrutteringer anvendes til at sige noget om mangel-situationen. En forgæves rekruttering er defineret som en virksomhed, der ikke har fået besat en jobåbning med den type arbejdskraft, der efterspurgtes. Rekrutteringerne opgøres samlet og på brancher. Data er hentet fra Rekruttering, forår 2017, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.
- **Balancestatus (fig. 7):** Opgørelsen over balancestatus er et samlet overblik over, hvor mange stillingskategorier der kan identificeres som et område med "paradoks", "mangel på arbejdskraft", "mindre gode beskæftigelsesmuligheder" eller "gode beskæftigelsesmuligheder". Data er hentet fra Rekruttering, forår 2017, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.
- **Bruttoledigheden (fig. 8-10):** Bruttoledigheden er defineret som antallet af ledige personer (dvs. ledige såvel som aktiverede). Tallene er sæsonkorrigeret (fig. 8) og opgjort med absolutte værdier, samt opgjort på a-kasser. Data er hentet fra Danmarks Statistik.
- **Fremskrivninger af beskæftigelse, ledighed og arbejdsstyrke (fig. 11, 12, 13, 14 og tabel 3):** Med udgangspunkt i den seneste Register Baseret Arbejdsstyrkestatistik (RAS) fremskrives beskæftigelsen, arbejdsstyrken og ledigheden. Fremskrivningen sker på baggrund af ØIM-prognose. Egne beregninger pba. indhentede data fra Danmarks Statistik.